

компетенцію органів управління сільським господарством й аграрним сектором національної економіки, і регулюють інші питання розвитку сільського господарства країни.

Зважаючи на вищевикладене, можемо виділити ряд недоліків сучасного аграрного законодавства:

- 1) велика кількість нормативно-правових актів, що мають різну юридичну силу;
- 2) відомчі нормативно-правові акти складають значну частину законодавства;
- 3) «хаотичність розташування» аграрно-правових норм по законодавчих і підзаконних актах, що належать до інших галузей права;
- 4) норми права багатьох законів є бланкетними, мають декларативний характер, та не завжди реалізуються на практиці.

Список використаних джерел

1. Баранкевич А. Я. Проблеми розвитку аграрного законодавства України / А. Я. Баранкевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2009/Pravo/44341.doc.htm
2. Білінська О. В. Щодо удосконалення законодавства, яке визначає формування та реалізацію державної аграрної політики України / О. В. Білінська // Форум права, 2010. № 2. С. 40-43.
3. Духневич І. Перспективи систематизації аграрного законодавства / І. Духневич // Теорія і практика інтелектуальної власності, 2011. № 1. С. 85-87.

Ключові слова: аграрне законодавство, аграрно-правові норми, систематизація, юридична сила, вдосконалення.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гавриш Н. С.

***Веремчук Карина Юріївна,
Сорочан Тетяна Віталіївна***

студентки 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ М'ЯСНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сучасні умови актуалізації екологічних проблем, пов'язаних з забрудненням навколишнього середовища промисловими підприємствами, змушують все більше акцентувати увагу на можливості

зниження негативного впливу господарської діяльності на екологічну ситуацію.

Статтею 16 Конституції України [1, с. 1] визначено, що обов'язком держави забезпечення екологічної безпеки підтримання екологічної рівноваги на території України. З цією метою здійснюється еколого-правове регулювання діяльності суб'єктів господарювання.

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» є основним законом, що встановлює основні положення та принципи забезпечення екологічної безпеки країни, екологічні права та обов'язки громадян, повноваження державних органів і служб в галузі охорони навколишнього природного середовища, екологічні стандарти природокористування. Статтею 50 цього закону визначено, що «екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей» [2, с. 3].

Використання технологій, спрямованих на екологізацію виробництва, підвищення енергоефективності та ресурсозбереження, законодавчо визнані стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності в Україні на 2011-2021 роки [3, с. 1].

Розвитку в Україні харчової та, зокрема, м'ясної промисловості, сприяють географічні та природно-кліматичні умови. А динаміка виробництва і споживання продуктів м'ясної промисловості свідчить про важливість розвитку даної галузі.

Важливою особливістю діяльності підприємств м'ясної промисловості є велика кількість нехарчових відходів. Відповідно до статті 55 закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» [2, с. 3] та закону України «Про відходи» [4, с. 1] підприємства зобов'язані здійснювати заходи по утилізації відходів виробництва для збереження екологічної ситуації в регіоні.

Відходотваринництва, забою і м'ясопереробки — це завжди маса органічних залишків (послід, гній, м'ясо-кісткові відходи обвалювання, кишки, каніга, шкури, щетина, перо та ін.), захоронення яких є неприпустимим через їхню токсичність [5]. Традиційним способом утилізації відходів забою є їх переробка на м'ясо-кісткове борошно (елемент корму свиней і птиці). Цей метод широковідомий, але має ряд недоліків, таких як: висока енергоємність процесу варіння, низька поживна цінність і малий термін зберігання кінцевого продукту [5].

Технологія хімічного розчинення та висушування відходів виробництва дозволяє виробляти протеїн, який в подальшому може використовуватися в кормовому виробництві [6]. Пташиний послід також може бути раціонально використаний шляхом його спалювання в спеціальних топках, в результаті чого можна виробити пар для технологічних цілей і, при необхідності, електроенергію на власні потреби [5].

Одним з новітніх методів утилізації є метод сухої екструзії, який передбачає переробку відходів (цільних тушок тварин і птиці, голів, кісток, субпродуктів, крові і т.д.) з додаванням бобових та злакових культур, макухи, висівок тощо. Продукт переробки являє собою стерилізований і стабілізований корм для свійських тваринз терміном зберігання понад 6 місяців [6; 7]. Використання екструзійних технологій дозволяє:

- ✓ зменшити забруднення навколишнього середовища (відсутні викиди в атмосферу, стоки і вторинні відходи);
- ✓ знизити мікробіологічну забрудненість продуктів;
- ✓ знизити енергетичні та трудові витрати;
- ✓ підвищити ступінь використання сировини і засвоєння продуктів;
- ✓ інтенсифікувати виробничий процес [7].

Сучасні технології покликані зменшити ресурсо- та енергозатратність, поліпшити екологічність виробництва, а також скоротити обсяги витрат на утилізацію, що дозволить більш раціонально використовувати обмежені природні ресурси, зменшити забруднення навколишнього середовища.

Державне регулювання заходів у сфері охорони навколишнього природного середовища виконує як контрольну, так і стимулюючу функцію. Контроль здійснюють виконавчі органи сільських, селищних, міських рад, а також громадські інспектори (статті 35-36 закону «Про охорону навколишнього природного середовища»). В межах контрольних заходів відбувається перевірка відповідності об'єкта контролю законодавчо встановленим нормам і лімітам використання природних ресурсів, скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище [2, с. 2-3].

Статтею 41 закону передбачене стимулювання застосуванням державного економічного механізму щодо підтримки впровадження підприємствами, установами і організаціями заходів забезпечення охорони навколишнього природного середовища шляхом надання податкових, кредитних та інших пільг при впровадженні ними маловідхідних, енерго- і ресурсозберігаючих технологій та нетрадиційних видів енергії, здійсненні інших ефективних заходів щодо охорони навколишнього природного середовища [2, с. 3].

Застосування новітніх методів утилізації відходів тваринництва, забою і м'ясопереробки є надважливим, оскільки може сприяти зменшенню негативного впливу підприємств м'ясної промисловості на екологічну ситуацію в країні, забезпечувати її продовольчу та екологічну безпеку.

Список використаних джерел

1. Конституція України [Конституція, Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (із змінами)] [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної

- Ради України. — 1996. — № 30. — 141 с. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про охорону навколишнього природного середовища [Закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ (із змінами)] [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України. — 1991. — № 41. — 546 с. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
 3. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні [Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI (із змінами)] [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 19-20. — 166 с. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
 4. Про відходи [Закон України від 05.03.1998 № 187/98-ВР (із змінами)] [Електронний ресурс]. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 36-37. — 242 с. — Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/187/98-вр>
 5. Безотходное производство — ошутителы выгоды [Електронний ресурс]. // АГК-Екологія. — Режим доступу: http://www.agk-eco.ru/statyi/bezothod_proizv.html
 6. Использование жиродержащих отходов мясной промышленности [Електронний ресурс]. // Мясные технологии. — Режим доступу: <http://www.meatbranch.com/publ/view/699.html>
 7. Использование отходов мясной промышленности в кормопроизводстве [Електронний ресурс]. // Агробизнес. — 2014. — Режим доступу: <http://agbz.ru/articles/ispolzovanie-othodov-myasnoy-promyshlennosti-v-kormoproizvodstve>

Ключові слова: м'ясо; утилізація; відходи; промисловість; екологічна безпека.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент Чумаченко І. Є.

Гедіков Владислав Васильович

студент 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

Із проголошенням незалежності України розпочалася аграрна реформа, яка орієнтована на перехід від планової до ринкової економіки. Основою такого радикального перетворення є зміни у відносинах власності на майно та землю. Через це актуальним є створення нових форм господарювання, які були б засновані на приватній власності на землі сільськогосподарського призначення. Серед великого різноманіття даних форм чільне місце посідає діяльність фермерських господарств, які мають стати виробничою силою аграрного сектору економіки, оскільки дають змогу селянинові бути господарем на землі, ефективно й раціонально її використовувати.